

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Pārskats par ārpustiesas parādu atgūšanas nozari 2019. gadā

RĪGA 2020

Saturs

Licencētie ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēji	3
Parādu portfelis	5
Kopējā lietu skaita un parādu portfeļa salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām	5
Kopējā parādu portfelī esošo parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm	7
Kopējā parādu portfelī esošo parādu (lietu) summas apmērs (eiro) dalījumā pa nozarēm	8
Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits	9
Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm	11
Apkalpoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa atgūšanas posmiem	13
Ārpustiesas parādu atgūšanas sektora galvenās tendences 2019. gadā	15

2019. gadā Latvijā darbojās 33 ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzēji (komersanti), kuri ir saņēmuši Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – PTAC) izsniegto speciālo atļauju (licenci) (turpmāk - Licence) ārpustiesas parādu atgūšanai, tostarp 3 jauni pakalpojuma sniedzēji, kuri Licenci ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojuma sniegšanai saņēma 2019. gadā.

Licencētie ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēji

Nr. p/k	Parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējs	Licences Nr.	Licences termiņš	
1	SUN CREDO AS	PA-2016-001	22.01.2016	21.01.2019
2	BALT RISK, SIA	PA-2016-012	02.05.2016	01.05.2019
3	Vienotais norēķinu centrs, SIA	PA-2016-022	01.12.2016	30.11.2019
4	LLS, SIA	PA-2017-001	13.04.2017	12.04.2020
5	Darījumu drošības centrs, SIA	PA-2017-002	04.07.2017	03.07.2020
6	Intrum Latvia, SIA	PA-2017-003	26.09.2017	25.09.2020
7	NORD līzings LP, SIA	PA-2017-004	28.09.2017	27.09.2020
8	HOMELAND CREDIT, SIA	PA-2017-006	28.11.2017	27.11.2020
9	GelvoraSergel, SIA	PA-2017-005	10.12.2017	09.12.2020
10	B2KAPITAL, SIA	PA-2018-001	23.01.2018	22.01.2021
11	Baltic Business Advice, SIA	PA-2018-002	31.01.2018	30.01.2021
12	Pieejami juridiskie pakalpojumi, SIA	PA-2018-003	15.05.2018	14.05.2021
13	INKASSO, SIA	PA-2018-004	11.06.2018	10.06.2021
14	Legal Balance, SIA"	PA-2018-005	12.07.2018	11.07.2021
15	Loan MGMT, SIA	PA-2018-006	22.08.2018	21.08.2021
16	Verdikts, SIA	PA-2018-007	05.10.2018	04.10.2021
17	Inkaso Baltija, SIA	PA-2018-008	23.10.2018	22.10.2021
18	CCS Latvija, SIA	PA-2019-001	27.01.2019	26.01.2022
19	SPT Latvija, SIA	PA-2019-002	17.02.2019	16.02.2022
20	Pharm Finance, SIA	PA-2019-006	08.04.2019	07.04.2022
21	JULIANUS INKASSO LATVIJA, SIA	PA-2019-007	01.05.2019	30.04.2022
22	Kredītu inkasso, SIA	PA-2019-003	01.05.2019	30.04.2022
23	CREDITREFORM LATVIJA, SIA	PA-2019-004	01.05.2019	30.04.2022
24	Konsultatīvā sabiedrība "Conventus", SIA	PA-2019-008	07.05.2019	06.05.2022
25	Paus Konsults, SIA	PA-2019-005	08.05.2019	07.05.2022
26	Regnus Inkasso, SIA	PA-2019-009	14.05.2019	13.05.2022
27	Melnā lapa, SIA	PA-2019-010	17.05.2019	16.05.2022
28	Debt Solution, SIA	PA-2019-011	21.07.2019	20.07.2022
29	Skogsrav, SIA	PA-2019-012	14.10.2019	13.10.2022
30	PlusPlus Baltic OU (Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvijā)	PA-2019-013	25.10.2019	24.10.2022
31	RIDA COMPANY, SIA	PA-2019-014	21.11.2019	20.11.2022
32	Expressinkasso, SIA	PA-2019-015	18.12.2019	17.12.2022
33	KDB, SIA	PA-2019-016	03.01.2020	02.01.2023

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.64 “*Parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju licencēšanas kārtība*” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 64) Licence tiek izsniegta uz 3 gadiem, un PTAC sāka izsniegt Licences 2013. gadā, 2019. gadā līdzīgi kā 2016. gadā lielākā daļa komersantu veica Licences pārreģistrāciju.

2019. gadā PTAC saņēma un izvērtēja 11 komersantu iesniegtos iesniegumus Licences pārreģistrācijai un 3 komersantu iesniegtos iesniegumus Licences saņemšanai. Pārskata gadā tika pārreģistrētas 13 Licences un no jauna izsniegtas 3 Licences, kā arī 1 komersantam tika atteikta Licences pārreģistrācija. Vienlaikus pārskata gadā 3 komersanti iesniedza iesniegumus par tiem izsniegtās Licences anulēšanu, savukārt 1 komersantam Licences darbība tika anulēta saskaņā ar PTAC pieņemto lēmumu. Līdz ar to pārskata gadā tika anulētas 4 Licences.¹ Bez tam, pārskata gadā tika grozītas 3 Licences².

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 64 27. punktu katru gadu komersantiem jāiesniedz informācija PTAC par iepriekšējā kalendāra gadā sniegtajiem parāda atgūšanas pakalpojumiem (apkalpoto un atgūto parādu skaits, noslēgto parāda atgūšanas līgumu skaits, kā arī informācija par nozarēm (jomām), kurās veikta parādu atgūšana, un citu informāciju.

2019. gadā līdzīgi kā 2018. gadā informācija par darbības rādītājiem pārskata gadā tika iesniegta un apkopota par visu kalendāro gadu, nevis pa pusgadiem, kā tas tika apkopots periodā no 2013. -2017. gadam, kā arī informācija par parādu portfeli tika iesniegta plašākā formā. Informācija par parādu portfeli pārskata gadā tika norādīta ne tikai par fiziskām personām (patērētājiem), bet arī par juridiskām personām (tajā skaitā, fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem) dalījumā pa nozarēm. Bez tam, komersantiem bija jāiesniedz parādu portfela atšifrējums, norādot pamatparāda summu, blakusprasījumu, parāda atgūšanas izdevumu un citu summu apmēru, tomēr ne visiem komersantiem bija iespējams atlasīt parāda atšifrējumu savās uzskaites sistēmās.

Par 2019. gadā sniegtajiem parāda atgūšanas pakalpojumiem PTAC saņēma un apkopoja informāciju no 29 parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem.³

¹ 2019. gadā uz komersanta iesnieguma par Licences anulēšanu pamata tika anulētas Licences SIA “BALT RISK”, SIA “SPT Latvija” un SIA “Pharm Finance”, kura, saņemot Licenci pārskata gadā, tā arī neuzsāka parāda ārpustiesas atgūšanas pakalpojuma sniegšanu. Savukārt SIA “Vienotais norēķinu centrs” par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma, 2018.gada 13.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.705 “Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem” normatīvo aktu prasību neievērošanu PTAC pieņēma lēmumu anulēt izsniegto Licenci.

² 2018. gadā notika SIA “Sergel” reorganizācija, kā rezultātā Sabiedrība tika pievienota SIA “Gelvora”, pārskata gadā SIA “Gelvora” mainīja nosaukumu uz SIA “GelvoraSergel”, daļēji darbībā saglabājot zīmolu Sergel.

³ Pārskatā nav ietverti dati par SIA “BALT RISK”, SIA “SPT Latvija” un SIA “Vienotais norēķinu centrs”, kurām izsniegtās Licences tika anulētas pārskata gada pirmajos mēnešos, kā arī AS “SUN CREDO”, kurai Licences termiņš beidzās 2019. gada janvārī.

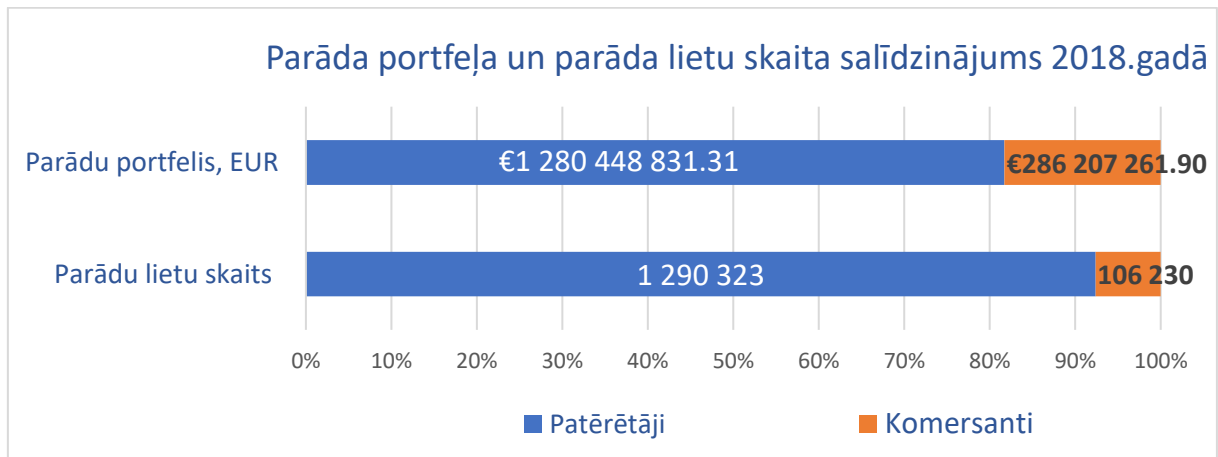
Parādu portfelis

Iesniedzot informāciju par parādu portfeli pārskata gadā, komersantiem līdzīgi kā 2018. gadā bija jānorāda informācija gan par fiziskām personām (patērētājiem), gan par juridiskām personām (tajā skaitā, fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem) (1.1. Tabula).

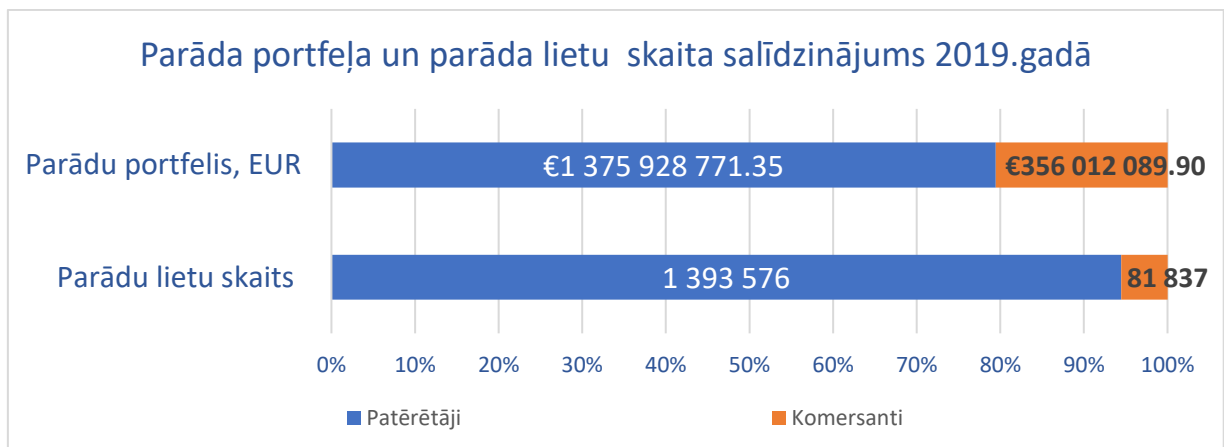
Kopējā lietu skaita un parādu portfeļa salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām

1.1. tabula

	2018. gads		2019. gads		2019. gads pret 2018. gadu	
	Skaitis	EUR	Skaitis	EUR	Skaitis	EUR
Patērētāji	1 290 323	1 280 448 831	1 393 576	1 375 928 771	8,00%	7,46%
Jurid.pers.	106 230	286 207 261	81 837	356 012 089	-22,96%	24,39%

1.2. att. Kopējā lietu skaita un kopējā parādu portfeļa apmēra salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām 2018.gadā.

1.3. att. Kopējā lietu skaita un kopējā parādu portfeļa apmēra salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām 2019.gadā.

Saskaņā ar 1.1. tab., 1.2. att. pēc parādu portfeļa kopējā lietu skaita, parādu portfeli iekļauto patērētāju lietu skaits pārskata gadā sasniedza 1 393 576 parādu lietas, savukārt,

2018. gadā nodoto lietu skaits bija 1 290 323 parādu lietas, kas ir par 8,00 procentu punktiem mazāk nekā pārskata periodā. Parādu portfeļa kopsumma attiecībā uz patērētāju parādiem salīdzinājumā ar 2018. gada attiecīgo rādītāju 1'280 mljrd. eiro ir pieaugusi par 7,46 procentu punktiem, sasniedzot 1'376 mljrd eiro (1.3. att.).

Juridisko personu lietu skaits pārskata gadā sasniedza 81 837 parādu lietas, kas salīdzinājumā ar 2018. gada datiem - 106 230 parādu lietas, ir samazinājies par 22,96 % procentu punktiem. Savukārt juridisko personu parādu portfeļa kopsumma salīdzinājumā ar 2018. gada rādītāju 286,207 milj. eiro ir pieaugusi par 24,39 procentu punktiem, sasniedzot 356,012 milj. eiro (1.3. att.).

Juridisko personu parādu lietu skaita un parāda portfeļa kopsummas rādītāji pārskatā atspoguļoti tikai salīdzinājumam pret attiecīgajiem rādītājiem par patērētāju parādu portfeļa kopsummu un parādu lietu skaitu. Turpmākie pārskatā iekļautie dati attiecināmi uz patērētāju parādiem.

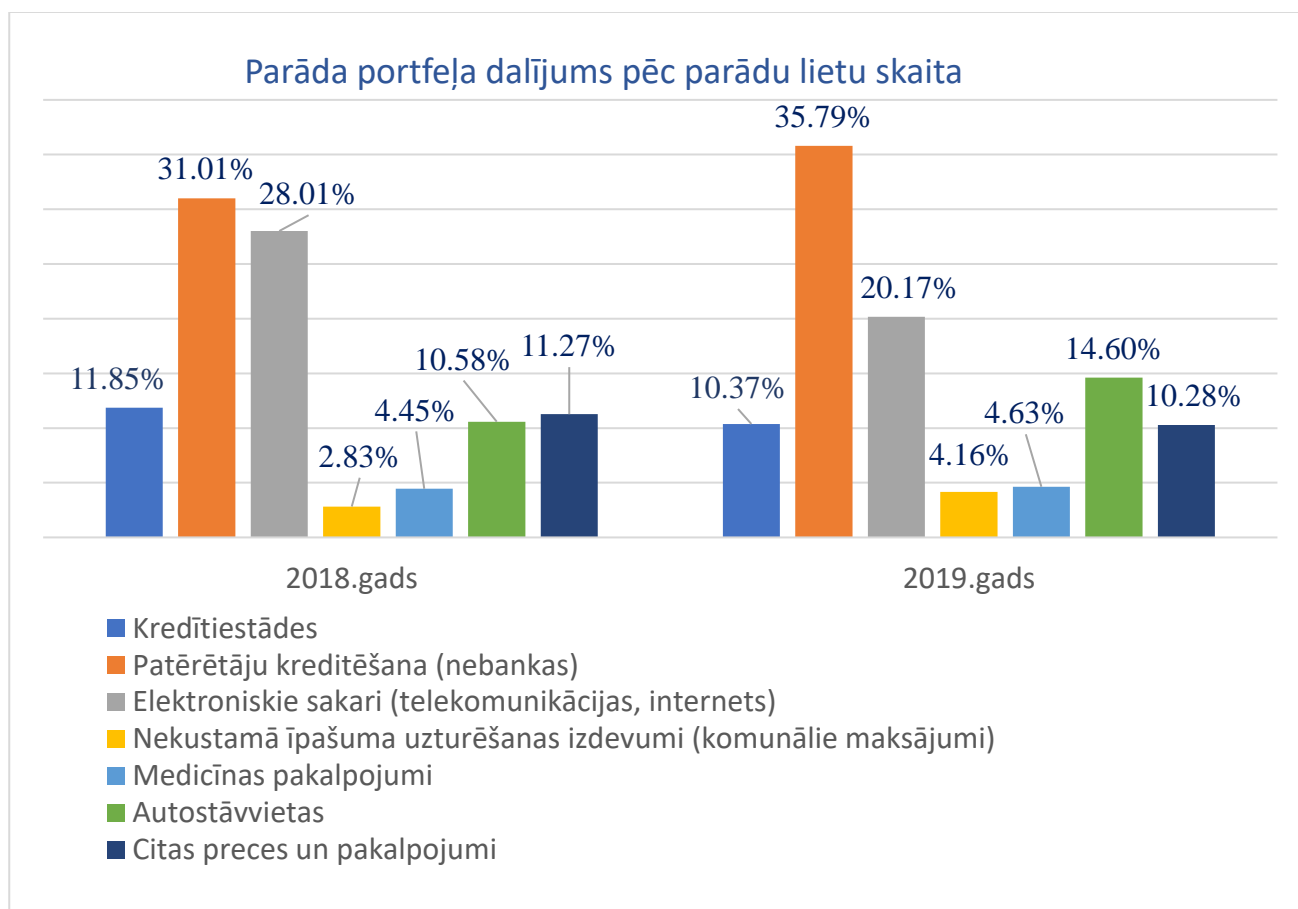
Vienlaikus norādāms, ka pārskata gadā 12 komersanti ir norādījuši informāciju, ka tie neatgūst juridisku personu parādsaistības, bet strādā tikai ar parādu atgūšanu no patērētājiem.

Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm

2.1. tabula

Nozare:	2018, skaits	Summa, EUR	2018, %	2019, skaits	Summa, EUR	2019, %
Kredītiestādes	152 949	862 948 703	11,85%	144 576	857 623 446	10,37%
Patērētāju kredīvēšana (nebankas)	400 14	277 982 973	31,01%	498 744	379 292 987	35,79%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	361 433	75 406 748	28,01%	281 084	67 184 701	20,17%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	36 466	16 046 245	2,83%	57 924	18 267 154	4,16%
Medicīnas pakalpojumi	57 396	4 788 235	4,45%	64 573	4 546 125	4,63%
Autostāvvietas	136 534	3 582 486	10,58%	203 453	5 193 756	14,60%
Citas preces un pakalpojumi	145 401	39 693 441	11,27%	143 222	43 820 602	10,28%
KOPĀ:	1 290 323	1 280 448 831	100%	1 393 576	1 375 928 771	100%

Uz 2019. gada 31. decembri kopējā parādu portfeli ir 1 393 576 parādu lietas, no kurām 35,79 % jeb 498 744 lietas ir patērētāju kredīvēšanas (nebanku) nozarē, 20,17 % jeb 281 084 lietas par elektronisko sakaru (internets, telekomunikācijas) pakalpojumiem, 14,60 % jeb 203 453 lietas par autostāvvietu pakalpojumiem, 10,37 % jeb 144 576 lietas kredītiestāžu nozarē, 10,28 % jeb 143 222 lietas citu preču un pakalpojumu jomā, 4,63 % jeb 64 573 lietas par medicīnas pakalpojumiem un 4,16 % jeb 57 924 lietas par nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumiem (2.1. tab. un 2.2. att.).

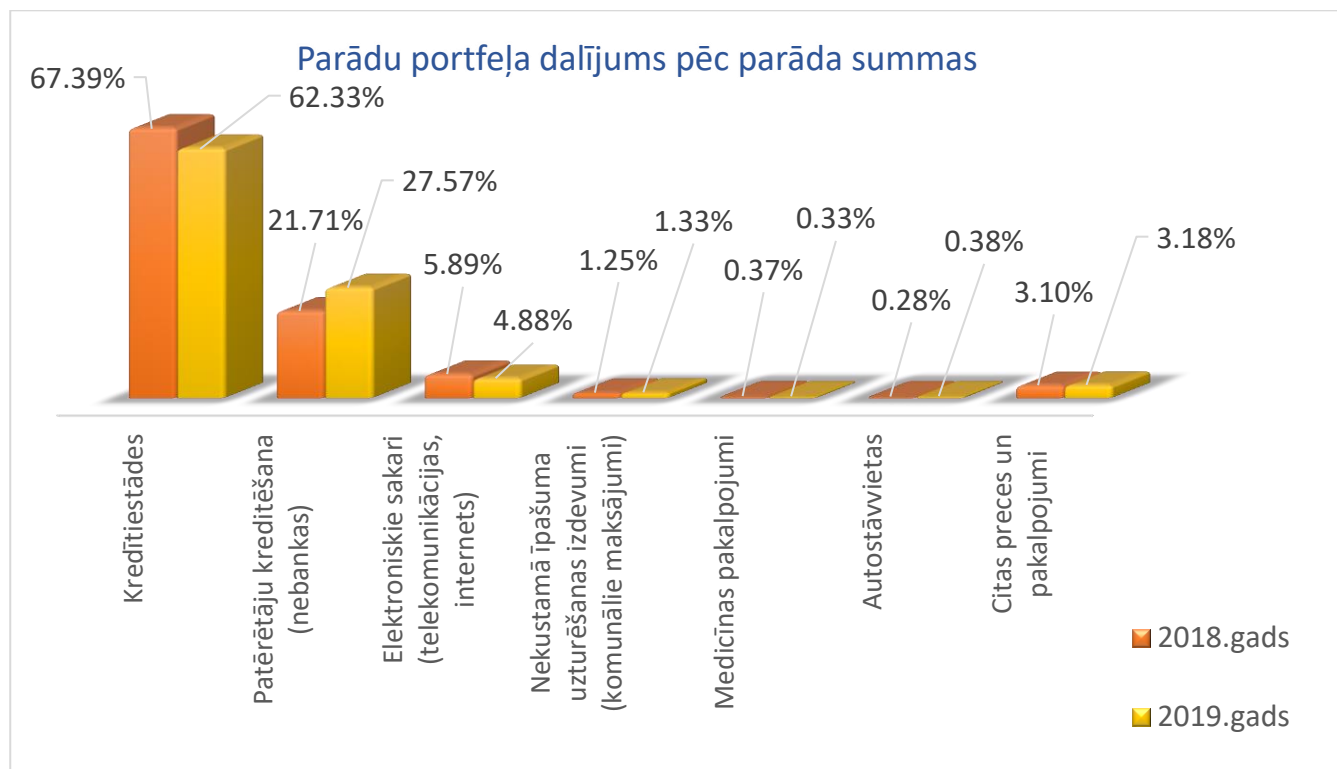
2.2. att. Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) skaits izteikts procentuāli dalījumā pa nozarēm

Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) summas apmērs (eiro) dalījumā pa nozarēm

3.1. tabula

Nozare:	2018, skaits	Summa, EUR	2018, %	2019, skaits	Summa, EUR	2019, %
Kredītiestādes	152 949	862 948 703	67,39%	144 576	857 623 446	62,33%
Patērētāju kreditēšana (nebankas)	400 144	277 982 973	21,71%	498 744	379 292 987	27,57%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	361 433	75 406 748	5,89%	281 084	67 184 701	4,88%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	36 466	16 046 245	1,25%	57 924	18 267 154	1,33%
Medicīnas pakalpojumi	57 396	4 788 235	0,37%	64 573	4 546 125	0,33%
Autostāvvietas	136 534	3 582 486	0,28%	203 453	5 193 756	0,38%
Citas preces un pakalpojumi	145 401	39 693 441	3,10%	143 222	43 820 602	3,18%
KOPĀ:	1 290 323	1 280 448 831	100%	1 393 576	1 375 928 771	100%

2019. gadā no kopējā parādu portfela parādu summas apmērs dalījumā pa nozarēm (3.1. tab. un 3.2. att.) ir sekojošs: 857,623 milj. eiro jeb 62,33% no kopējo parādu portfela lietās, kas nodotas ārpusstiesas parādu atgūšanai no kredītiestādēm, 379,293 milj. eiro jeb 27,57 % patērētāju kreditēšanas nozarē, 67,185 milj. eiro jeb 4,88 % elektronisko sakaru (internets, telekomunikācijas) nozarē, 43,821 milj. eiro jeb 3,18% citu preču un pakalpojumu nozarē, 18,267 milj. eiro jeb 1,33 % nekustamā īpašuma uzturēšanas nozarē, 5,194 milj. eiro jeb 0,38 % autostāvvietu pakalpojumu nozarē un 4,546 milj. eiro jeb 0,33 % medicīnas pakalpojumu nozarē. Citu preču un pakalpojumu nozares parādu portfeli veido parādu lietas, kas izriet no darījumiem, kas tika noslēgti tādās jomās kā preču ražošana un pārdošana, auto nomas pakalpojumi, automobiļu apkope, remonts un rezerves daļas, darījumi ar nekustamo īpašumu, degvielas uzpildes staciju pakalpojumi, kravas pārvadājumi pa autoceļiem un citi.

3.2. att. Kopējā parādu portfela summas apmērs (eiro) izteikts procentuāli dalījumā pa nozarēm (2018.gada 31.decembris pret 2019.gada 31.decembri)

Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits

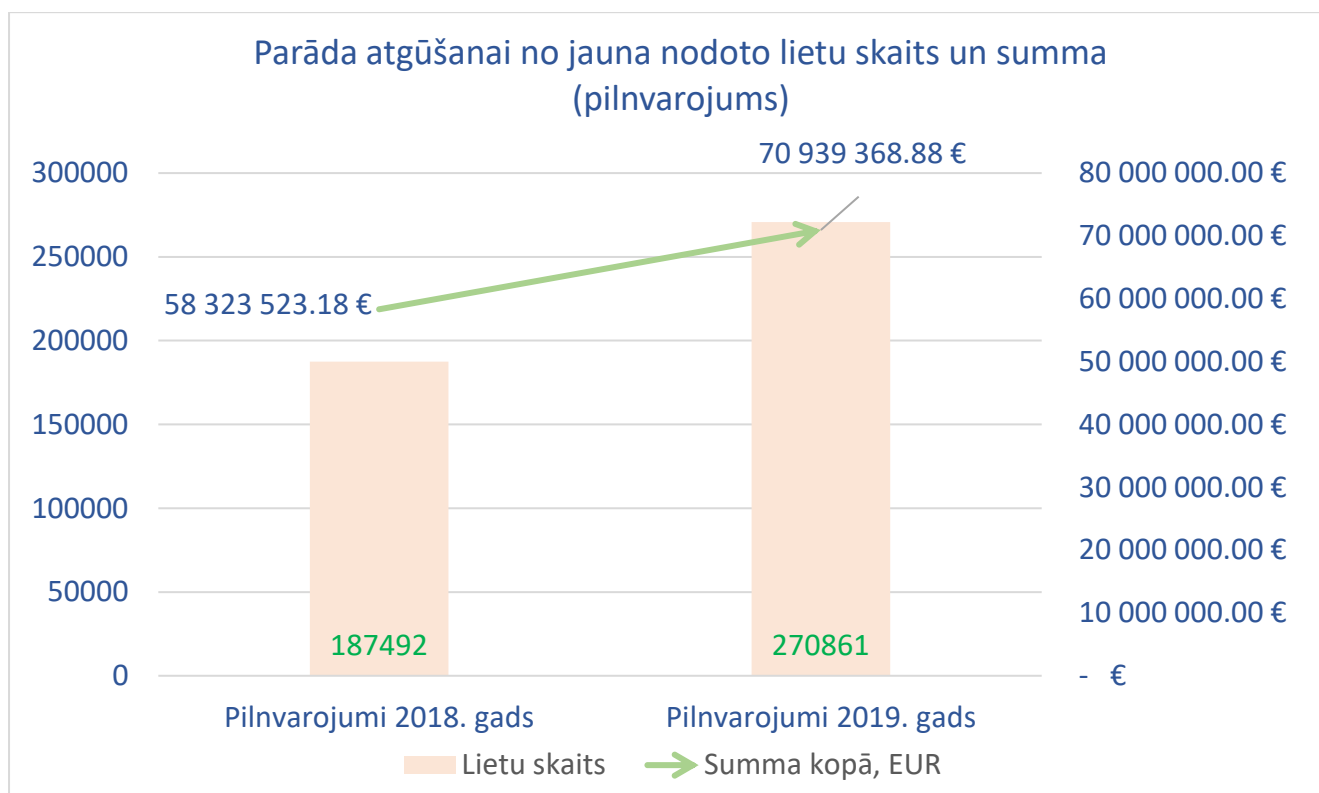
4.1. tabula

	2018		2019		Izmaiņas % pret 2018	
	Lietu skaits	Summa kopā, EUR	Lietu skaits	Summa kopā, EUR	Lietu skaits	Summa
Cesijas	217 340	194 774 016	226 719	175 678 015	4,32%	-9,80%
Pilnvarojumi	187 492	58 323 523	270 861	70 939 369	44,47%	21,63%
Kopā:	404 832	253 097 539	497 580	246 617 384	22,91%	-2,56%

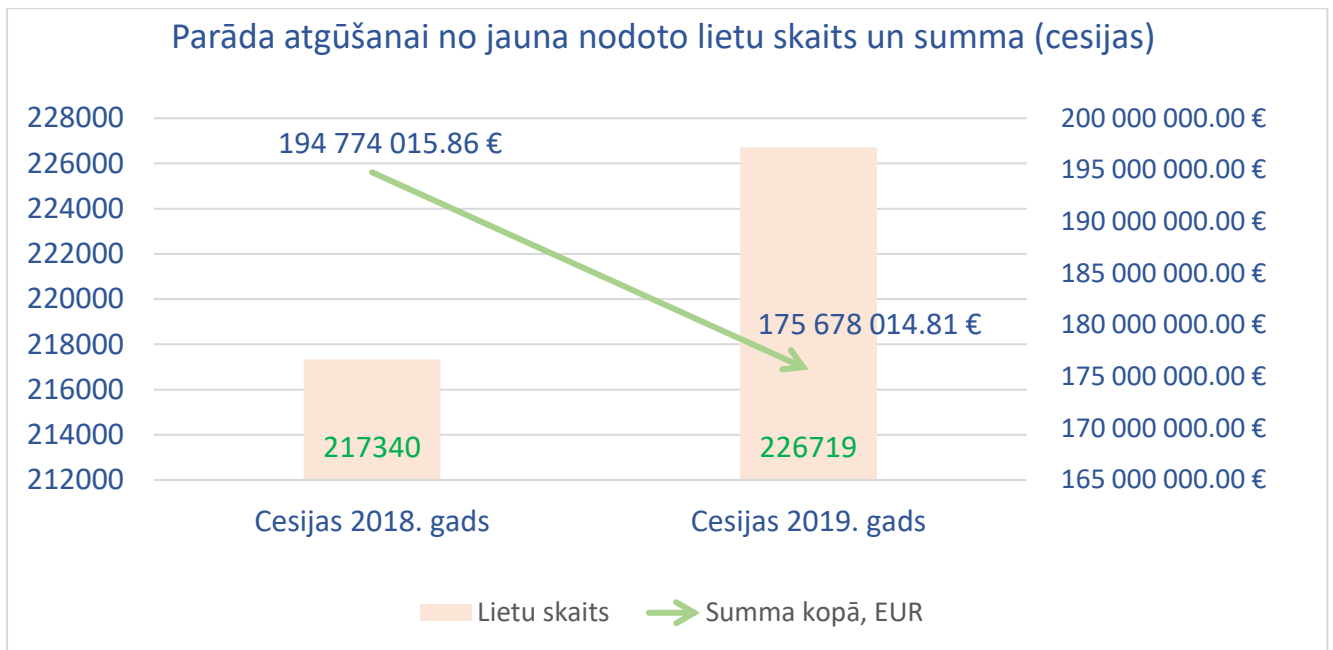
2019. gadā kopskaitā ārpusstiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna tika nodotas atgūšanai 497 580 parādu piedziņas lietas par kopējo summu 246,617 milj. eiro (4.1 tab.).

Cesijas darījumus 2019. gadā slēguši 11 pakalpojuma sniedzēji, savukārt uz pilnvarojuma pamata no jauna nodotas lietas tika 15 pakalpojuma sniedzējiem.

2019. gadā noslēgto cesijas darījumu rezultātā parāda atgūšanai tika nodotas 226 719 parādu lietas par kopējo summu 175,678 milj. eiro, savukārt 270 861 parādu lieta par kopējo summu 70,939 milj. eiro tika nodotas uz pilnvarojuma pamata (4.2. un 4.3. att.).

4.2 att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits 2018. un 2019. gadā uz pilnvarojuma pamata

4.3. att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits 2018. un 2019. gadā uz cesijas pamata

Līdz ar to secināms, ka pārskata gādā, lai arī pieauga ārpusstiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna atgūšanai nodoto lietu kopskaits par 22,91 %, nodoto parādu (lietu) kopējā summa salīdzinājumā ar 2018. gada rādītāju, kritās par 2,56%.

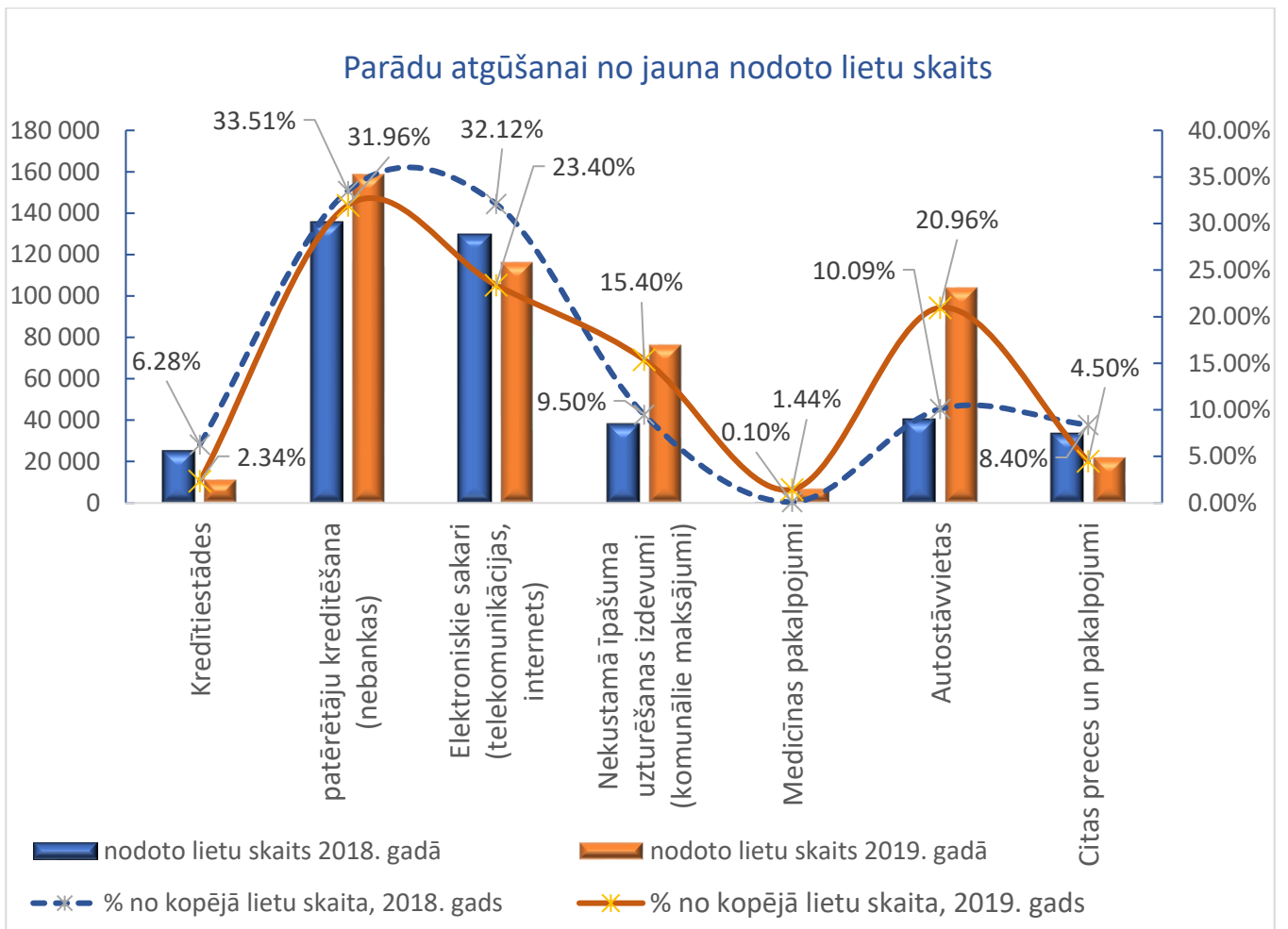
Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm

5.1.tabula

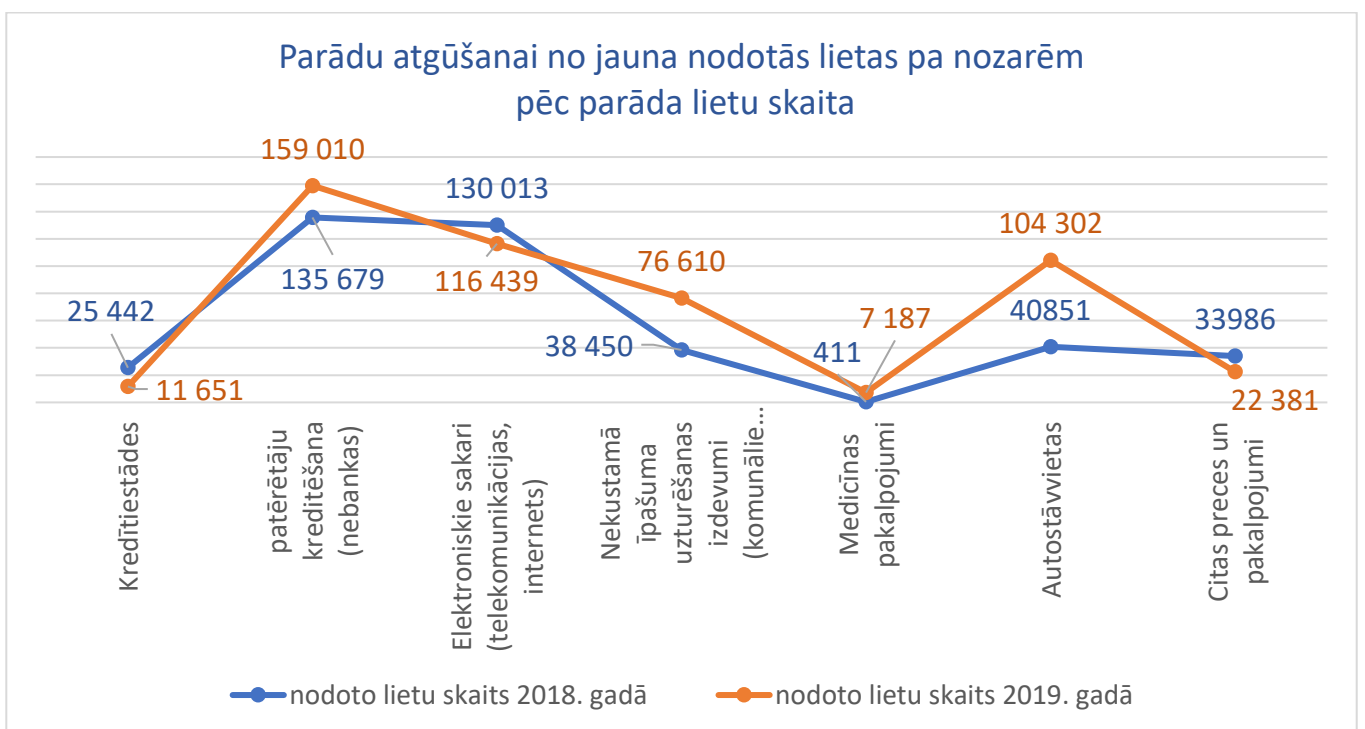
Nozares	Skaits 2018	Skaits 2019	Summa, EUR 2018.	Summa, EUR 2019	Skaits % 2018	Skaits % 2019
Kredītiestādes	25 442	11 651	124 907 434	83 468 283	6,28%	2,34%
Patērētāju kreditēšana (nebankas)	135 679	159 010	77 889 148	108 167 989	33,51%	31,96%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	130 013	116 439	23 598 047	26 816 631	32,12%	23,40%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	38 450	76 610	11 093 931	13 355 084	9,50%	15,40%
Medicīnas pakalpojumi	411	7 187	41 458	761 204	0,10%	1,44%
Autostāvvietas	40 851	104 302	1 010 397	2 536 995	10,09%	20,96%
Citas preces un pakalpojumi	33 986	22 381	14 557 123	11 511 198	8,40%	4,50%
KOPĀ:	404 832	497 580	253 097 539	246 617 384	100%	100%

5.2.tabula

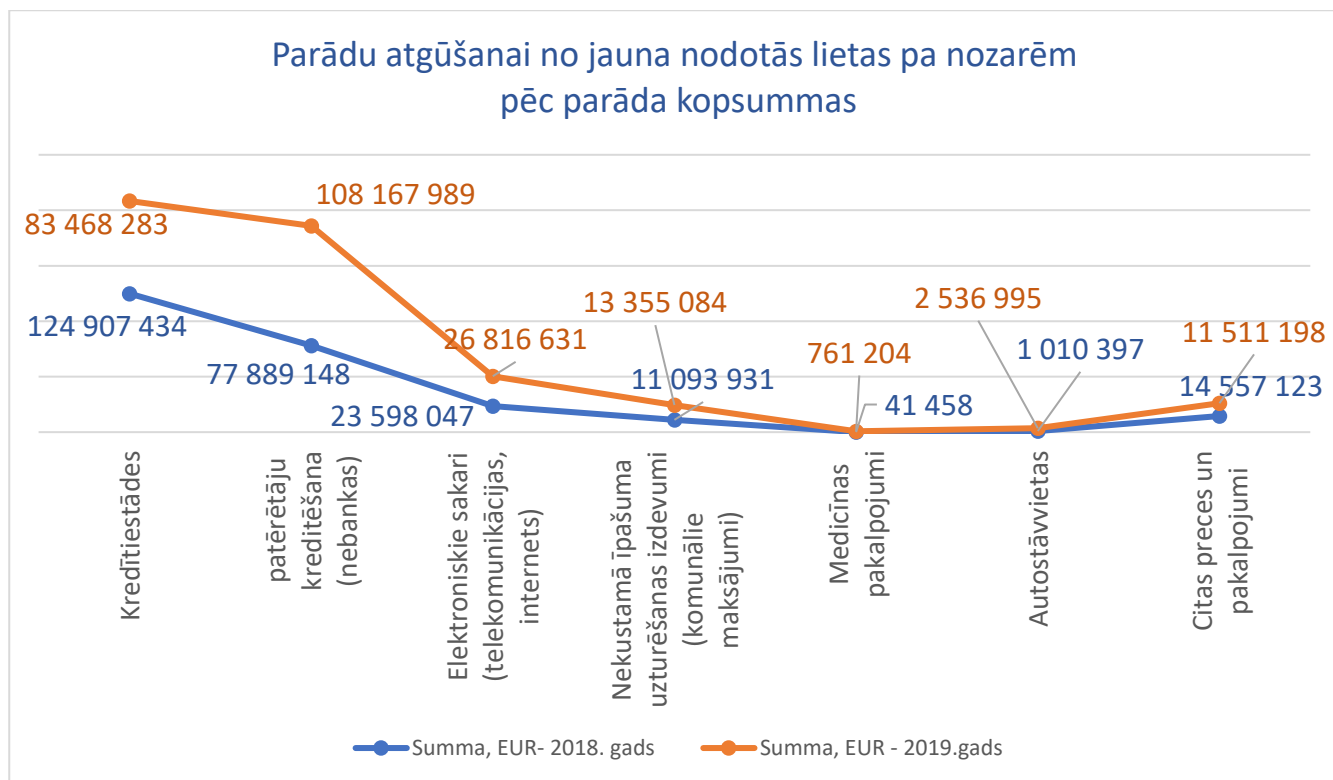
Nozares	Nozares % daļa 2018 pret visu no jauna nodoto parāda lietu summu	Nozares % daļa 2019 pret visu no jauna nodoto parāda lietu summu	Skaita % izmaiņas 2019 pret 2018 attiecīgo nozari	Summas % izmaiņas 2019. pret 2018 attiecīgo nozari
Kredītiestādes	49,35%	33,85%	-54,21%	-33,18%
Patērētāju kreditēšana (nebankas)	30,77%	43,86%	17,20%	38,87%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	9,32%	10,87%	-10,44%	13,64%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	4,38%	5,42%	99,25%	20,38%
Medicīnas pakalpojumi	0,02%	0,31%	1648,66%	1736,08%
Autostāvvietas	0,40%	1,03%	155,32%	151,09%
Citas preces un pakalpojumi	5,75%	4,67%	-34,15%	-20,92%
KOPĀ:	100,00%	100,00%	22,91%	-2,56%

5.3. att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits pa nozarēm. % izteiksmē no kopējā lietu skaita

5.4. att. Parādu atgūšanai no jauna nodotās lietas pa nozarēm pēc parāda lietu skaita

5.5. att. Parādu atgūšanai no jauna nodotās lietas pa nozarēm pēc parāda kopsummas

No 5.1. tab., 5.2.tab. un 5.2., 5.3., 5.4. att. atspoguļotajiem datiem izriet, ka pārskata gadā visvairāk lietu parāda atgūšanai no kopējā parādu atgūšanai nodoto lietu skaita (497 580 lietas), 31,96%, jeb 159 010 lietas par kopējo summu 108,168 milj. eiro tika nodotas no patērētāju kredīšanas (nebanku) sektora. Otrajā vietā 2019. gadā ierindojās elektronisko sakaru un pakalpojumu nozare ar 23,40% jeb 116 439 lietām par kopējo summu 26,817 milj. eiro, tālāk autostāvvietu pakalpojumu sniedzēji ar 20,96% jeb 104 302 lietām par kopējo summu 2,539 milj. eiro, nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu nozare ar 15,49% jeb 76 610 lietām par kopējo summu 13,355 milj. eiro, citu preču un pakalpojumu joma ar 4,50% jeb 22 381 lietu par kopējo summu 11,511 milj. eiro, kredītiestāžu jomā ar 2,34 % jeb 11 651 lietu par kopējo summu 83,468 milj. eiro un vismazāk lietu tika nodots medicīnas pakalpojumu jomā ar 1,44 %, jeb 7 187 lietām par kopējo summu 761,2 tūkst. eiro.

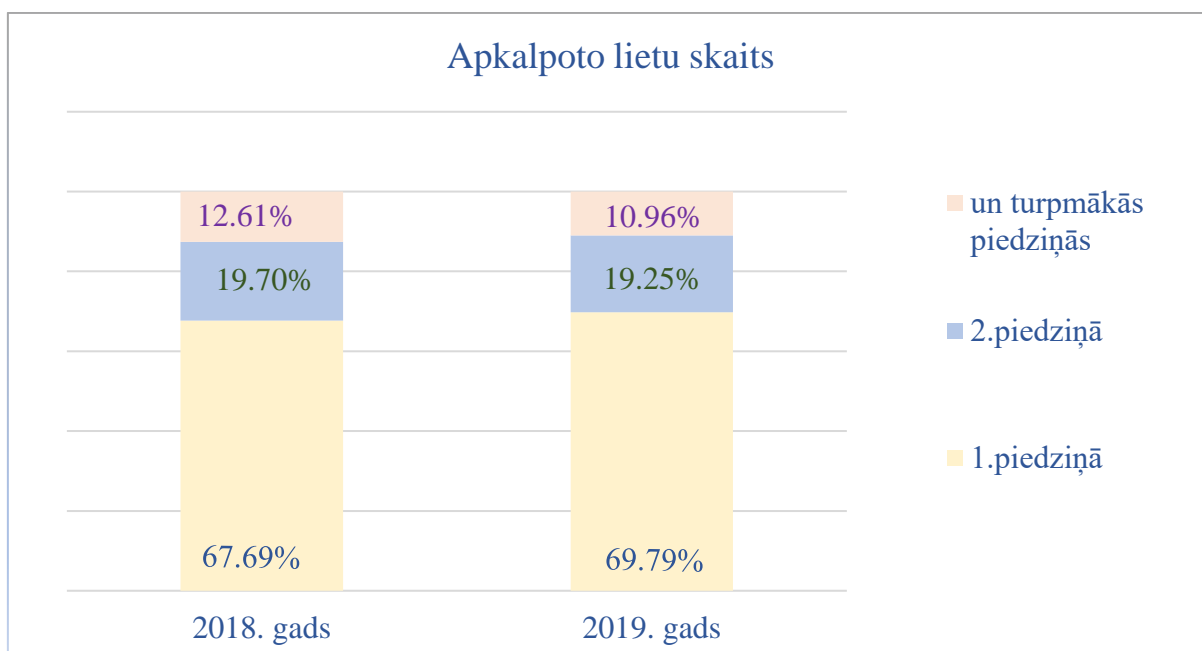
Apkalpoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa atgūšanas posmiem

6.1.tabula

Atgūšanas posms	lietas 2018	%	lietas 2019	%
1.piedzīnā	674 035	67,69%	814 902	69,79%
2.piedzīnā	196 216	19,70%	224 736	19,25%
un turpmākās piedziņās	125 518	12,61%	127 983	10,96%

Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu attiecībā uz apkalpoto parāda lietu skaitu un iedalījumu vērojams, ka par 2,1 % pieaudzis 1. piedziņā apkalpoto lietu skaits, kas 2018. gadā bija 67,69 % un 2019. gadā sasniedza 69,79 % no apkalpoto lietu skaita. Gandrīz nav mainījies apkalpoto lietu skaits 2. piedziņā, samazinoties par nepilnu pusprocenta punktu pārskata gadā un sasniedzot 19,25 %, savukārt turpmākajās piedziņās

apkalpoto lietu skaits (6.1. tab. un 6.2. att.) 2019. gadā (10,96 %) ir krities par 1,65 % salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju.

6.2. att. Apkalpoto lietu skaits

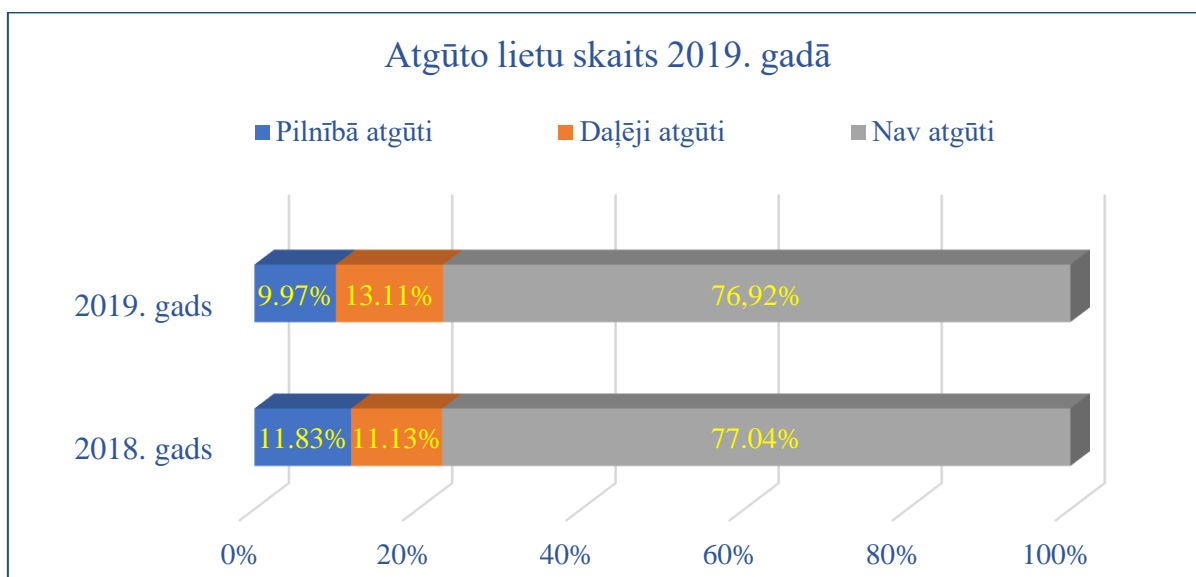
Apkopotajai informācijai ir tikai informatīvs raksturs, jo jāņem vērā, ka ne visiem parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem ir pieejama informācija, vai konkrētais parāds ir bijis jau iepriekš atgūšanā pie citiem parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem.

Atgūto parādu (lietu) skaits

7.1.tabula

	lietas 2018	%	lietas 2019	%
Pilnībā atgūti	204 155	11,83%	151 962	9,97%
Daļēji atgūti	172 547	11,13%	199 790	13,11%
Nav atgūti	1 193 778	77,04%	1 172 688	76,92%
Kopā:	1 570 480	100%	1 524 440	100%

2019. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada rādītājiem, jāsecina, ka pilnībā atgūto parāda lietu skaitā ir vērojams neliels kritums par apmēram diviem procenta punktiem, sasniedzot 9,97 % no kopējā lietu skaita (7.1. tab. un 7.2. att.). Savukārt, daļēji atgūto parādu skaits 2019. gadā salīdzinājumā ar 2018. gada datiem ir pieaudzis par apmēram 2 procenta punktiem, sasniedzot 13,11 %. Vienlaikus neatgūto parāda lietu skaits saglabājis iepriekšējo gadu tendenci un sasniedz 77 % procenta punktu atzīmi, un pārskata gadā salīdzinājumā ar 2018. gadu gandrīz nav mainījies, lai gan ir jāņem vērā arī fakts, ka pārskata gadā pieauga no jauna atgūšanai nodoto lietu skaits (4.1. tab.).

7.2. att. Atgūto parādu (lietu) skaits daļījumā pēc lietu skaita

2019. gadā no kopskaitā 1 524 440 apkalpotajām parādu lietām ir pilnībā atgūti parādi 9,97 % jeb 151 962 parādu lietās, 13,11% jeb 199 790 parādu lietās parāds ir atgūts daļēji, bet 76,92% jeb 1 172 688 ārpusstiesas parāda atgūšanai nodotās lietās parāds vēl nav atgūts.

Atsevišķi norādāms, ka saskaņā ar komersantu iesniegtajiem datiem pārskata gadā atpakaļ kreditoram/pakalpojuma sniedzējam tika nodota 164 661 parādu lieta par kopējo summu 66,369 milj. eiro.

Ārpusstiesas parādu atgūšanas sektora galvenās tendences 2019. gadā

1. Parādu portfeļa kopsumma attiecībā uz patērētāju parādiem salīdzinājumā ar 2018. gada attiecīgo rādītāju 1'280 mljrd. eiro ir pieaugusi par 7,46 procentu punktiem, sasniedzot 1'375 mljrd eiro, savukārt juridisko personu parādu portfeļa

- kopsumma salīdzinājumā ar 2018. gada rādītāju 286,207 milj. eiro ir pieaugusi par 24,39 procentu punktiem, sasniedzot 356,012 milj. eiro.
2019. gadā 31. decembrī kopējo parādu portfeli sastāda 1 393 576 parādu lietas, kas ir par 8,00 % vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Savukārt juridisko personu lietu skaits pārskata gadā sasniedza 81 837 parādu lietas, kas ir par 22,96 % procentu punktiem mazāk nekā iepriekš.
 - Pārskata gadā, pieaugot ārpustiesas parāda atgūšanai no jauna nodoto lietu kopskaitam par 22,91 %, parādu lietu skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu konstatējams šādās nozarēs: patērētāju kreditēšanas (nebanku) sektorā⁴, autostāvvietu pakalpojumu jomā, nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu jomā un medicīnas pakalpojumu jomā. Savukārt elektronisko sakaru un pakalpojumu nozarē, kredītiestāžu jomā un citu preču un pakalpojumu jomā parādu lietu skaitā ir novērojams kritums.
 - Pēc parādu kopsummas visā parādu portfeli uz 2019. gada 31.decembri vislielāko rādītāju sasniedz no kredītiestādēm nodotās lietas kopsummā par 857,623 milj. eiro jeb 62,33 % no kopēja parādu portfeļa (3.1.tab.), savukārt pēc lietu skaita kopējā parādu portfeli uz 2019. gada 31.decembri visvairāk jeb 498 744 lietas jeb 35,79% ir no patērētāju kreditēšanas (nebanku) nozares.
 - Uz 2019. gada 31.decembri no kopējā parādu portfeļa parādu summas dalījumā pa nozarēm (3.1.tab.) ir sekojošs sadalījums: 62,33% no kopējo parādu portfeļa lietas, kas nodotas ārpustiesas parādu atgūšanai, no kredītiestādēm, 27,57 % patērētāju kreditēšanas (nebanku) nozarē, 4,88 % elektronisko sakaru (internets, telekomunikācijas) nozarē, 3,18% citu preču un pakalpojumu nozarē, 1,33 % nekustamā īpašuma uzturēšanas nozarē, 0,38 % autostāvvietu pakalpojumu nozarē un 0,33 % medicīnas pakalpojumu nozarē.
 2019. gadā kopskaitā ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna tika nodotas atgūšanai 497 580 parādu piedziņas lietas par kopējo summu 246,617 milj. eiro (4.1.tab.). Līdz ar to secināms, ka pārskata gadā, lai arī pieauga ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna nodoto atgūšanai lietu kopskaits par 22,91 % (2018. gadā no jauna tika nodotas atgūšanai 404 832 parādu piedziņas lietas), nodoto parādu (lietu) kopējā summa salīdzinājumā ar 2018. gada rādītāju (253,098 milj. eiro) samazinājās par 2,56%.
 - Pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu krasi pieaudzis parāda ārpustiesas atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits autostāvvietu pakalpojumu jomā par 155,32 % un nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu nozarē par 99,25 % (5.1.tab. un 5.2.tab.). Parāda ārpustiesas atgūšanai nodoto lietu skaita ievērojams pieaugums autostāvvietu pakalpojumu jomā un nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu nozarē ir būtisks signāls, ka iepriekšminētajās nozarēs ir jāaktualizē normatīvā regulējuma jautājumi, lai pilnveidotu šo uzņēmējdarbību vidi un aizsargātu patērētāju intereses, kas normatīvo aktu nepilnību dēļ rada daudz problēmjautājumu komersantu un patērētāju starpā. Savukārt pieaugums medicīnas nozarē gan skaitā (1648,66%), gan summā (1736,08%) vērtējams kritiski, ņemot vērā nozares bāzes skaitli, pret kuru rēķinātas izmaiņas.

⁴ Pirmšķietami pieļaujams, ka pieaugums saistīts ar dažu patērētāju kreditēšanas pakalpojuma sniedzēju darbības pārtraukšanu un to parādu lietu daļēju nodošanu parāda atgūvējiem.

8. Pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 54,21 % krities no kredītiestādēm nodoto parādu lietu skaits (5.3.att.), vienlaikus par 33,18 % samazinoties arī no jauna nodotā kopējā parādu portfeļa summai līdz 83,468 milj. eiro (2018. gadā – 124, 904 milj. eiro).
9. Pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 2,1 % ir pieaudzis 1. piedziņā apkalpoto lietu skaits, gandrīz nav mainījies 2. piedziņā apkalpoto lietu skaits, savukārt turpmākajās piedziņās apkalpoto lietu skaits ir krities par 1,65 % (7.2.att.). Tas pirmšķietami var liecināt, ka pārskata gadā parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem tika nodotas nedaudz vairāk “jauno” parādu lietu nekā pērn, savukārt turpmāko piedziņu apkalpotās lietas, vai nu tika atgūtas vai nu, iespējams, norakstītas.
10. 2019. gadā salīdzinājumā ar iepriekšēja gada rādītāju par apmēram 2 % ir samazinājies pilnībā atgūto lietu skaits, par apmēram 2 % pieaudzis daļēji atgūto parādu skaits, savukārt, gandrīz nav mainījies neatgūto parādu skaits. Līdz ar to kārtējo gadu konstatējams, ka neatgūto parādu (lietu) skaits tuvojas 80 % rādītājam (8. att.), kas, iespējams, norāda ne tikai uz iedzīvotāju/patērētāju ienākumu zemo līmeni (2018. gadā nabadzības riska indekss sasniedza 22,9 %, savukārt naudas izteiksmē sliexsnis bija aprēķināts 409 eiro apmērā vienas personas mājsaimniecībā), bet arī uz “vecu”, iespējams, neatgūstamo parādu (lietu) daļu, kas tiek uzkrāta (bet netiek norakstīta) neatgūto parādu kopsummā. Līdz ar to arī atgūto un daļēji atgūto lietu skaits no jauna nodotajās parādu lietās procentuāli varētu būt daudz lielāks.